

PALTOBOP QALIN GAZLAMALARNING SUV SHIMISH XOSSALARINING TAHLILI

Tursunova Xilola Shuxratjon qizi

FarPI YST kafedrası assistenti

Ruzimatova Odinabonu

M21-21 guruh magistranti:

Annottatsiya: *Ushbu maqolada zamonaviy paltobop gazlamalardan ayollar uchun tavsiya etilayotgan modellar kolleksiyasi, ularni badiiy bezash usullarining tahlili asosida mintalitetimiz va urf-odatlarimiz timsolida yangi, qulay va zamonaviy ayollar pal'tosini loyihasini ishlab chiqish bo'yicha ma'lumotlar yoritib berilgan.*

Kalit so'zlar: *model, analiz, drap, krep, bukle, ratin, kombinatsiya, hom-ashyo, mustahkamlik, brend, furnitura*

АНАЛИЗ ВОДОПОГЛОЩАЮЩИХ СВОЙСТВ ПЛОТНЫХ ТКАНЬ ДЛЯ ПАЛЬТО

Аннотация: *В статье представлена информация о разработке проекта нового, удобного и современного женского пальто в образе нашего менталитета и традиций на основе анализа предложенной коллекции моделей современных, женских пальто и их художественного оформления.*

Ключевые слова: *модель, анализ, драпировка, кrep, завиток, ратин, комбинация, сырье, прочность, марка, фурнитура.*

ANALYSIS OF THE WATER ABSORPTION PROPERTIES OF A COAT THICK GASES

Annotation: *This article provides information on the development of a new, comfortable and modern women's coat project in the image of our mentality and traditions, based on the analysis of the recommended collection of models for women from modern coats, their artistic decoration.*

Keywords: *model, analysis, drapery, crepe, curl, ratin, combination, raw material, durability, brand, fittings.*

Mintaqamizdagi iqlim sharoiti issiq kiyimlarga zarurati yuqori ekanligini ko'rsatadi. Insonlar tabiiy noqulaylikdan himoyalanish maqsadida turli kiyimlardan foydalanadilar. Eng ko'p tarqalgan issiq saqlovchi tikuv buyumlariga paltolar, kurtkalar va po'stinlar kiradi. Ular ichida paltolar turli yoshlarda va sharoitlarda kiyish mumkinligi bilan ajralib turadi. Paltolarni asosiy detallari turli xossali gazlamalardan tashkil topadi.

Qishga mo'ljallangan ustki kiyimlarga issiq saqlash, suv, havo o'tkazmaslik va chang yutmaslik xossalari muhim hisoblanadi. Keyingi o'rindagi xossalari tikuv buyumining yengilligi, quyosh nuri

ta'siriga chidamliligi va elektrlanishi kiradi. Xom ashyolarning mazkur xossalari ularni tashkil qilgan tolalar turiga, to'qima tuzilishiga va turli qo'shimcha ishlov berilganligiga uzviy bog'liq.

Tabiiy tolali gazlamalar tashqi ko'rinishi yorqin ranglarda bo'lmasada, ular issiqlikni yaxshi saqlaydi. Ammo, tabiiy gazlamali kiyimlar suvni yaxshi shimadigan va o'tkazadigan hisoblanadi. Bu ustki kiyimlardan yog'ingarchilik vaqtida uzoq muddat ochiq havoda harakatlanishga to'sqinlik qiladi.

Tadqiqotlarda yurtimiz bozorlarida keng tarqalgan va yuqori darajada xaridorgir bo'lgan ustki kiyimlar uchun qo'llanilayotgan paltobop gazlamalar sinovdan o'tkazildi. Ularni tola tarkibi va suv shimish xossalari o'rganildi.

Gazlamalarni tola tarkibi organoleptik usullari bilan aniqlanadi. Bu usul gazlamalarni tola tarkibini quyidagi tartibda aniqlash tavsiya qilinadi: gazlamani tashqi ko'rinishini ko'zdan kechirish, gazlamani g'ijimlab ko'rish, tanda va arqoq iplarini xilini aniqlash, tanda va arqoq iplarini uzib ko'rish, tanda va arqoq iplarini yoqib ko'rish, hamda mikroskop yordamida sinash orqali aniqlanadi.

Gazlamani tola tarkibini aniqlashda avvalo uning rangiga, tovlanishiga, qalinligiga, zichligiga ahamiyat berish kerak. So'ngra g'ijimlab ko'rish lozim. Buning uchun gazlamani buklab, qo'lda mahkam siqish, 30 c dan so'ng bo'shatib, qo'l bilan tekislash kerak. Shunda hosil bo'lgan burmalarning xarakteriga qarab, gazlamalarning tarkibi aniqlanadi. So'ngra tanda va arqoq iplarni ko'zdan kechiriladi va sinalayotgan iplarning yonishini kuzatiladi.

Shuni yodda tutish lozimki, jun gazlamalar paypaslab ko'rilganda qo'lga tukdek o'nmaydi. Gazlamalarni xilini aniqlashda uni g'ijimlab ko'rish lozim: bunda sof junli gazlamalarda mayda burmalar hosil bo'lib, qo'lda tekislanganda yo'qoladi, o'simlik tolalari qo'shib to'qilgan jun gazlamalarda yirik relefli burmalar hosil bo'lib, qo'lda tekislanganda yo'qolmaydi, lavsan qo'shib to'qilgan gazlamalarda yirik burmalar hosil bo'lib, qo'l bilan tekislanganda yo'qoladi.

Jun gazlamalar tarkibida aralashmalar bor yo'qligini bilish uchun, tanda va arqoq iplari yoqib ko'riladi. Sof jun kalava ip alangada jizg'anak bo'lib kuyadi, alangadan olganda yonmaydi, uchlari qora jizg'anak sharchalar hosil bo'ladi, ular barmoqlar bilan ishqalanganda uvalanib ketadi, ularda kuygan pat hidi anqiydi.

1-rasm. Qalin gazlamalari va model eskizlari namunalari.

Gazlamalarni issiq saqlash xususiyatlari paltobop xom ashyolar uchun muhim hisoblanadi. Bu hususiyatlar gazlamaning tola tarkibiga, qalinligiga va zichligiga bog'liq bo'ladi. Jun gazlamalarning issiq saqlash xususiyatlari eng yuqori, zig'ir tolali gazlamalarniki eng pastdir.

Bosish, tuk chiqarish, preslash jarayonlari gazlamalarning issiqni saqlash xususiyatlarini yaxshilaydi. Ko'p qatlamli o'rilishlarni qo'llash, tuk chiqarish natijasida, gazlamada ko'p havo qatlamlari hosil bo'lib, ular gazlamaning issiq saqlash xususiyatlarini yaxshilaydi. Tarab tuk chiqarilgan qalin, zich jun gazlamalarning issiqni saqlash xossalari eng yuqori bo'ladi.

Chang oluvchanlik- gazlamaning kirlanish xususiyati. U gazlama o'ngining xarakteriga, gazlamaning tola tarkibiga, zichligi va pazdoziga bog'liq bo'ladi. Tarab tuk chiqarilgan jun gazlamalarning chang oluvchanligi juda yuqori bo'ladi.

Suv o'tkazmaslik –gazlamaning suv sizib kirishiga qarshilik ko'rsatish xususiyati, suv o'tkazmaslik maxsus gazlamalar, plashlik gazlamalar, paltolik va kastyumlik jun gazlamalar uchun juda muhimdir.

Suv o'tkazmaslik gazlamaning tola tarkibiga, zichligiga bog'liq bo'ladi. Gazlamaning suv o'tkazmasligini oshirish va uni suv o'tkazmaydigan qilish uchun unga suv yuqtirmaydigan va suv o'tkazmaydigan qiluvchi pardoqlar beriladi.

Materialni suv o'tishiga qarshiligani hamyon usulida aniqlanadi (1-rasm). Bunda to'rtta ustuncha ikkiga o'rnatilgan namuna birning osilgan qismiga suv solinadi va bundan boshlab to namunadan uch tomchi suv o'tgunga qadar sarflangan vaqt yoziladi. Ana shu vaqt gazlamaning suv o'tkazmasligiga qarshiligini ifodalaydi.

Suv shimilish yoki yutish ko'rsatkichlarini tadqiq qilinganda chuchuk suv, yomg'ir, qor va ishqorli suvlardan foydalanib olib borildi. Bunday obektlarni tanlashdan maqsad, gazlamalar tayyor kiyim bo'lgandi undan foydalanuvchi yomg'ir va qorda, hamda ushbu kiyimni yuvish vaqtidagi ta'sir qilish darajasini o'rganishdir.

Sinovlarda ishlab chiqarishda keng qo'llanilayotgan gazlamalardan besh namuna tanlandi va ular ustiga 20 mg suv quyib chiqdildi. Suvning uch tomchisi o'tib bo'lgan vaqt suv o'tish ko'rsatkichi hisoblandi. Natijalar jadvalda keltiriladi.

Natijalarga asoslangan holda 4-5 namunani palto uchun tavsiya qilishimiz mumkin. Bu namunalar barcha turdagi suvlar ta'siriga chidamli hisoblanadi. Tukli gazlamaning asosida noto'qima materialdan bo'lganligi va tuklar orasida suv tomchilarini harakatlanishi qiyin bo'lganligi uchun suv shimilish ko'rsatkichi past hisoblanadi. Tandasi jun, arqog'i kapronli gazlama oddiy suv ta'siriga chidamli bo'lsada, ammo qor va ishqorli suvga chidamsizdir. Tanda va arqog'i aralash (jun+poliakril) tolalardan tashkil topgan matolar nisbatan uzoq muddat suv ta'siriga chidashini ko'rsatdi.

Yuqoridagi tadqiqotlar mazmuni shundan iboratki, inson havo harorati past bo'lgan davrda qalin gazlamali tikuv buyumlaridan foydalanadi va bu davrda yog'ingarchiliklar ko'p bo'lib, matoni noto'g'ri tanlanishi tufayli u bir qator noqulayliklarga olib kelishi mumkin. Agar, mato to'g'ri tanlansa kishilarni turli iqlim sharoitlaridan ularning kiyimlari to'liq himoyalaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Maltseva Ye.P. «Tikuvchilik materialshunosligi» T.1986
2. Abbasova N.G. va boshqalar “Yengil sanoat mahsulotlari materialshunosligi” T.2006 y.
3. Tursunova X Sh, BB Nizamova, SR Mamatqulova. “[Analysis Of The Range Of Modern Women's Coats](#)”. The American Journal of Engineering and Technology, 2022.
4. M.M.Ulug‘boboyeva, X Sh Tursunova. [Trikotaj buyumlar ishlab chiqarishdagi muammolarni hal qilish yo'llari](#). Osiyo ko'p o'lchovli tadqiqot jurnali, 2021
5. X. Sh. Tursunova. [Study of Preliminary Design Work for the Selection and Manufacture of Fabrics Based on the Analysis of School-Age Girls' Clothing](#). ISJ Theoretical & Applied Science
6. Mamatqulova Saida Raxmatovna, Xilola Shuxratjon qizi Tursunova. [Analysis of women's clothes sewing-a study to develop a norm of time spent on the technological process of knitting production](#). International Journal of Advance Scientific Research, 2022
7. Ulug‘boboyeva Mavjuda Maripdjanovna, Tursunova Xilola. [PROBLEMS OF AUTOMATION OF TECHNOLOGICAL PROCESSES OF SEWING MANUFACTURING](#), Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 2022
8. Maftuna Xoshimjon Qizi Xoshimova, Xilola Shuxratjon Qizi Tursunova. [KOMBINATSIYALASHGAN YENGLI AYOLLAR PALTOSINING KONSTRUKTIV SHAKLLARI TAHLILI](#). Scientific progress, 2021
9. Xilola Shuxratjon qizi Tursunova, Odinabonu Ruzimatova. [AYOLLAR PALTOSI TEKSTURASI TAHLILLARI ASOSIDA MODEL YARATISHNING AHAMIYATI](#). Results of National Scientific Research International Journal, 2022
10. Xilola Tursunova, Shokhjakhon Fozilov. [Research on the Development of Daily Clothing Sets for Teenage Girls from Bi-Component Knitted Fabrics](#). Periodica Journal of Modern Philosophy, Social Sciences and Humanities, 2022
11. Xilola Shuxratjon qizi Tursunova, Ra‘no Abduqodirovna Berdiyeva. [TEENAGE GIRLS' RANGE OF MODERN DRESSES](#). Results of National Scientific Research International Journal, 2022
12. STUDYING THE NEEDS OF CONSUMERS IN THE RANGE OF CLOTHING FOR OLDER WOMEN D Yusupova, N Butayeva - Science and Innovation, 2022
13. D.U.Yusupova, N.B. Isroilova. Results of National Scientific Research International, “CORELDRAW” DASTURIDA KATTA YOSHLI AYOLLAR PALTOSINI ESKIZ MODELINI AVTOMATLASHTIRILGAN LOYIHASINI ISHLAB CHIQUISH TADBIQI, 2022
14. M.H.Sovridinova, D.U.Yusupova. KATTA YOSHDAGI AYOLLAR KIYIMLARI-GA BO‘LGAN TALABLARNI ANIQLASH, Eurasian Journal of Academic Research, 2021
15. D.Yusupova, N.Butayeva. KATTA YOSHDAGI AYOLLAR UCHUN KIYIM ASSORTIMENTIGA ISTE‘MOLCHILARNING EXTIYOJLARINI O‘RGANISH, Science and innovation, 2022

16. M.X. Sovridinova, D. U.Yusupova. Qodirova D,K. Nigmatova F.U. Muslim Clothing As A Sign Of A Separate Subculture Of Older Women, The american journal of Engineering and Technology. 2020

17. S.M. Husanqizi, Y.D. Ubaydulloyevna, H.J.Valiyevich. Analysis of the development of older women's clothing of different subcultures (On the example of muslim women's clothing), Asian Journal of Multidimensional Research, 2021